

Ea are pe *vino-in-coce*. * Ea este din'a tineretiei fără betrânetie* pe care o cauta Fetu-frumosu. ** Ea este din'a primaverii *** și a plăcerii și ca atare locuiesce pe plaiurile cele mai încântătoare, unde e numai primăvera, în grădinele cele mai frumoase, cu isvóre limpedi ca lacrim'a, cu flori nevastătoare, cu paseri cântătoare. a)

Ea este eroina în toată puterea cuvântului. Are arcu, calu-maestru cu care cutriera în aventurile ei cerul și pământul. Se lupta cu smei și balaurii și cobora și pe terimul celalaltu. b) Ea este din'a padurilor și a fiorelor. c) Este de a se observă, că sub acestu raport și în mitologi'a noastră Cosinziana împarte rolul cu Sânta-Vineri, cum se poate vedé din ultim'a citațiune. Palatul ei este în o padure neaccesibila, în care se afla tote speciele de fiere. Fetu-frumosu nu se poate apropiă de ea decât sub forma de cerbu, ceea ce arăta predilecțiunea ei pentru cerbu, întocmai ca Diana. d) Ea âmbლა pe „calea robilor“ seu „calea laptelui“, are locuința și în cetatea de aeru și pe terimul celalaltu. e)

Precum Diana la cei vechi, așa și Cosinziana la noi are nemarginita putere asupra farmecelor. Cine nu cunósce hor'a

Hai Ileana la poiéna,
Se sapamu o buruiéna,
Buruian'a macului,
Se o damu barbatului,
Se totu dorma, dorma dus,
Pana sórele-a fi sus.

Ileana din acésta hora este totu Ileana Cosinziana. Acést'a se confirma prin împregiurarea forte caracteristica, că în tote provinciile și în tote ținuturile locuite de români, în acésta hora este totu numai Ileana. *Dicu caracteristica, căci poporul schimba în povesti și în poesia în infinitu numele.* Se mai confirma reindoitu prin unu altu cântecu popularu, în care se dice :

Morusi moru, maica Ileana !
Fâ-ti cu mine o pomana
Si imi ad' o buruiana,
Buruian'a dorului
Din lunc'a mohorului,
Se o dau la cine vreau,
Sê-mi arda cum ardu si eu.

Asemene se confirma și prin următoarea hora populara :

Ilenutia dela Pétra,
Cu percie'a retezata,
Ce-a farmecatu lumea tota,
Vin' sê te sarutu odata,
Sê me farmeci si pe mine,
Ca sê me iubescu cu tine !

A întâlni numele Ilenei și numai al ei în asemene invocațiuni, nu este întâmplatoru, este sacramentalu !

În fine nu este amoru în care sê nu întrevina Ileana seu Luna. Citezu din „poesiele populare“ culese de S. Fl. Marianu următoarele :

* Ispirescu, *Legende*, fasc. II p. 17.

** Ispirescu, *Legende* : Paserea maiestra, Tineretie fara betrânetie.

*** Ca atare ea are următoarele epitețe în povesti : Ileana Simziana, cositia de auru, campul înrediesce, florile înflorește. (Ispir. f. II pag. 22.)

a) Ispir. Leg. fasc. I p. 8, 9, 86 s. Porcul farmecatu : Arsene în Ileana Cosinziana.

b) Fundescu pag. 49 și 52. Arsene ibid.

c) Ispir. fasc. I p. 8, 9, 95. Fundescu pag. 110-111. (Sânt'a Vineri.

d) Fundescu, pag. 49, 52.

e) Fundescu pag. 100. Ispir. Porcul farmecatu. Arsene : Il. Cosinziana.

Dupa ce ne-omu departă,
La sór' ne-omu incredintiă,
La luna ne-omu cunună.

(Part. II pag. 30.)

Dis'a lun'a de cu séra
C'a esi Lisandru-afara.

(ibid. p. 48.)

O ! luna luminatóre
Si stele stralucitóre !
Straluciti mai cu taría,
Scump'a mea caletoria,
Ca sê vedu eu a me duce,
La iubit'a mea cea dulce.

(ibid. pag. 65.)

Cine doru pe vale n'are,
Nu sci lun'a când resare.

(ibid. pag. 91.)

Câte stele sunt pe ceru,
Tôte pâna 'n diua peru ;
Numai lun'a si cu-o stea
Scie de patim'a mea.

(ibid. pag. 121.)

Dis'a badea c'a veni
Dêca lun'a-a resari.

(ibid. pag. 169.)

Încea o proba din cele mai caracteristice în acésta cestiune ! Mai nu existe descântecu în care Lun'a sê nu apara ca puterea cea mai influenta. Scimu că o mare parte din descânțele și farmecatorii, se facu nôptea la luna, și dupa credinti'a poporului nici ar avé vre-o putere de nu s'ar face la luna. * În cele mai multe descânțele aflâmu dicându-se că :

Maic'a Domnului
Cobóre din innaltul cerului,
Pe scari de argintu,

și seu aduce leacul seu spune ce și cum sê se face. **

Maic'a Domnului în unele, în altele Maic'a Précurata, Maic'a Sânta Maria, nu este decât Lun'a seu Cosinziana, în locul căreia s'a substituitu prin influinti'a creștinismului. Pâna astadi înse acésta influinti'a n'a reeșitu a alungă cu totul pe Luna seu Cosinziana d'in descânțele și farmece. Noi o aflâmu chiar și adi adese ori în descânțele și farmece sub numele ei neschimbatu Luna, Sor'a-Sórelui și Sauriana. ***

În fine nu putemu lasă neamintiți, că cultul Dianei la stramosii nostri în Dacia, pe când erau înca pagani, eră forte înradecinat. Inscriptiunile aflate în Dacia pâna la 1865 și publicate în oper'a citata a lui Ackner și Müller, afara de Esculapu și Hygia, deitatele sănătății, nici o deitate n'are atâte inscripțiuni, ca Diana.

Iéta dar cum au aplicatu scriitorii clasici mitologi'a. Iéta cum o aplica chiar poporul românu în poesiele și povestile sale. În fine iéta, așa dicându, portretul și viet'i'a Cosinzianei în credinti'a și imaginațiunea poporului !

În acestu spiritu am voitu sê se nasca și Negriada. Ea privesce cu placere și cu respectu la *seriosii* ei judecatori, ori cât de severi sê fia, ier pentru Șoldila alor d'al de *Venturila* împletește serioșitatea cu satir'a.

Bucuresci, novembre 1880.

Ar. Densusianu.

* Buciumul Românu pe 1878 fasc. III p. 135.

** Idem fasc. III p. 135-140; fasc. IV pag. 178-179.

Idem fasc. III p. 141; fasc. IV pag. 179, 180.

S A L O N U :

La finea anului.

Unu anu aprópe de sfiřșitu.

Evenimentu destul de însemnatu în viétii'a unui omu, dar lipsitu de ori ce însemnătate în lung'a vecinicia.

Așá e !

Natur'a isi urméza cursul dupa legi nestramutabile; timpul trece cu iuțel'a fulgerului și... noi ne apropiámu de morméntu. Monotonul tic-tac al orologiu-lui însémna pașii ce i-amu facutu spre sfiřșitul vietii nóstre; și noi nici nu-l bagámu în séma, fiindu că inim'a ne este preocupata de pasiuni, iér mintea ratacesce pe căile întunecóse ale viitorului.

Unu anu !

Câte visuri frumoșe, câte momente de bucuria și placere au trecutu cu el. Și nu ne-au lasatu decât suvenirea. Dar suvenirea este scumpa. Ea ne mângae în momente de suferință și grea durere și ne nutresce speranții'a într'unu viitoru mai bunu.

Acela, care nu pastréza cu sfințenia suvenirea trecutului, nu este demnu de viitoru.

Poporul românescu blastema între lacrimi ălele acestui anu, căci au fost vitrege pentru el. Dar lacrimile, ce uda strabunul seu paméntu, trebuie să produca flori, al căror mirosu să strabata în lacașurile ceresci și „Dăeul Románilor” se va îndurá de sórtea națiunii asuprite, căci „el a lasatu libertatea pentru popóre”, dice unu mare istoricu românú.

E frigu !

O negura urita acopere firmamentul. Pare că înfașéza velul uitării, în care se perde totu ce e omenescu, în care se perde anul cu evenemintele, cari s'au petrecutu în decursul lui.

Da! Evenemintele omenesci se dau uitării și nu-mai istorii'a pastréza amintirea faptelor mari pe paginile ei; iér întâmplările individuale se pastréza într'o inima frânta timpu scurtu. Căci timpul vindeca ranele inimii; și acela, care adi blastema sórtea sa între lacrimi, mâne póte să se simta fericitu.

Nestatornicia omenésca — deșertacune lumésca!

Înca puține momente și anul presentu a trecutú.

Obicínuit'a lui față ne este urita; omul iubescé variațiunea, și cu față vesela privimu în calea anului nou, încarcatu de speranție.

Florile primaverii pe câmpii și văi nu sânt atât de varii ca speranțiile ce le pórtá el.

Așá e omul; speréza chiar și în momentul când figur'a hídósa a mortii i stă naintea patului...

Începutul și sfiřșitul unui anu !

Ce deosebire !

Câte visuri frumoșe și ilusiiuni înnalte, ce nutriá peptul nostru la începutul anului — s'au isbitu de crud'a realitate și astadi nu mai esista !

Căti dintre cunoscutii și iubittii nostri, cu cari la începutul anului împartiamu grigile și placerile vietii, zacu adi fără simțire în recele morméntu.

Să depunemu câte o lacrima de compatimire pe înghiațatul lor morméntu, ca ultimú omagiu din partea nóstra și să rostimu o rugăcune evlaviósa pentru sufletele lor !

Să compatimimu, căci compatimirea e mângaeare pentru cei nenorociti !

Să iubimu, căci e fericire a fi iubitu !

O, dulce e a dice, când inim'a jalesce :

Am o fiintia 'n lume ce scíu că me iubescé,

cântá bardul Moldovii într'unu momentu de inspirație.

Dar periti cugete posomorite !

Să fimu veseli la începutul anului, căci nu scimú ce va fi la sfiřșitul lui.

O dai'a e caldă; focul pilpae în caminu... Se audu sunete de musica !

Da. E anul nou; carnevalul a sositu !

Anu nou fericitu !

Dragina Mera.

Cătra damele române din Selagiu.

Multu stimata Dómna și Sora !

Veti fi cetitu din foile române, că : Asociațiunea transilvana pentru literatur'a și cultur'a poporului românú, la 27 lunei august 1881 va arangá în Sibiu și o esosițiune de totu soiul de producte.

La acea esosițiune au să concurga toti românii din tóte părțile, și așá și noi selagenii.

Noi fiindu în departare mare, nu vom poté — séu cel multu numai în modesta mesura — a concurge cu producte din cele ce privescu economi'a, precum de es. sânt animalele, cerealele, productele din gradini, și c. a. Trebuie dar să ne restringemu numai la lucrurile de mâni; iéra din acestu ramu al industriei sântemú noi — femeile — chiamate a aretá, fía-care — și dupa puterea sa intelectuala și materiala, cât mai perfecte lucruri de mâni.

De acésta parere se vede a fi condusa și Reuniunea femeilor române selagene, din a căreia încredințarea am placerea a me adresá cătra prețuit'a-vi persóna.

Scump'a mea Dómna și Sora ! La ori care națiune care tinde a-si ocupá unu locu onorificu între națiunile culte, femeile acele-si sânt chiamate a spriginii pe barbati întru tóte ce contribue la prosperarea naționala.

Femei'a dispune de puterea magica și de caldur'a iubirii, fára de al căreia îndemnu barbatiíi nici odata nu vor poté implini nalt'a lor misiune.

De óra ce, cu durere trebuie să observámú, națiunea nóstra înca nu și-a ocupatu locul cuvenitu; pe noi — femeile de românú — ne aștepta o grea misiune de implinitu : a stérni amortel'a, și a deșteptá simțitul de aprețiare de sine și chiar în copilul minorenu.

Nu e de ajunsu a ne mândri cu numele de românú, se cere să si simțimu demnitatea nóstra și să nisuiemu a contribui la marirea nóstra naționala.

E timpul să lucrámú, și de nu scimú, să învețámú.

Nimene nu scie de ajunsu.

E o parere ratacita, ba și periculósa, a nu înveță.

Națiunile culte invéta pe tóta diu'a; dar apoi noi cărorá nu ne au favoritu împregiurările, diu'a și nóptea trebuie să lucrámú, și de nu scimú, să învețámú !

Esosițiunea amintita nu e altu ceva pentru noi românii, decât unu esamenu generalu.

Carele dintre noi nu simte ambițiunea de a aretá în ochii lumii, că noi românii înca avemú dreptu titlu la recunoscinti'a ? !

Noi înca scimú a lucrá — séu de nu — avemú îndemnul și voi'a de a înveță.

La lucru dara. Înca nu e târziu !

Tóta éns'a, în comun'a unde se afla, propageze idei'a și să prepareze spiritele româncelor nóstre pentru de a lucrá ori care dupa puterea-si.

Un'a să faca unu spacelu dupa portul din aceeași comuna, bine gatitu. Alt'a o rochiá; ori zadia de láná țesuta frumosu; țolu de patu; față de mésa; șterguri; față de perina cosuta frumosu; séu altu ceva ce nu-mai se ivesce în industri'a de casa.

Emile Bayard

G. L. P. S. 18

Mirésa chirgisa.

Nu e necesaru să fia multe obiecte, se cere înse ca acel lucru să fia bine gatiu.

Din o comuna vor fi în deajunsu, deca se vor gata două ori trei lucruri de mână.

La aceste potu lucră mai multe femei, parte cu mân'a, parte prin ajutoru în bani, spre exemplu: la gătirea unui spacelu, se cere humbacu său metasa: acele femei, cari vor lucră cu mân'a, să fia scutite de spese, ci celelalte să cumpere cele trebuinciose, și așa, să contribue tôte pentru de a aretă ceva lucru bunu și frumosu.

Nimica alta, scump'a mea sora! numai vointă și diligență statonica, și noi selagenele vom reuși de a dovedî că sântemnu demne de numele nostru.

Înse de nu ne vom nisui, vom deveni obiectu de gluma, și vin'a înca va fi a noastră, iera rușinea a taturora.

Asta nu o voimu!

Îmi place a crede, că tôte femeile române vor emulă întru de a aretă în lucrurile lor o perfecțiune ore-careva, ce escita respectu, și întemeieza parere buna despre femeia.

Tôte lucrurile trebe se fia gata pe 1 iuliu 1881. Am să amintescu, că tôte lucrurile se potu primî ierasi. Numai acele lucruri vor trece în posesiunea Asociațiunii, pe care le vor oferi din buna voia acele de cătra care au fost gatite.

Mai în urma cătra Dnul soțu al Domniei Tale am o simpla rugare:

Binevoiti a ne ajutâ prin îndemnul și sfatul dneilor vóstre!

Dupa aceste recomandata bunelor simțeminte süm totdeuna.

Zelau, 1881. 3 jan.

A domniei tale

stimatóre sora
Emilia Popu n. Marcușu.

Mirésa chirgisa.

Chirgisii locuiescu pe câmpi'a Kara-kum (Tirfa négra) la picórele munților Ural. Ei se impartu în șese triburi dintre cari înse numai unul pórta numele de chirgisu, celelalte triburi se numescu cazaci seu caizaci. Cu tôte aceste ei sânt unul și acelasi poporu, cu aceeași limba și cu acelesi obiceiuri.

Chirgisii sânt niște ómeni cam mici, față lor e cvadrata, osósa și au dinti fórte albi. Ochii femeilor stralucescu ca și carbunculul, ele au niște mâni și picóre fórte mici. Chirgisul e simpaticu, deschisu și onestu; în vorb'a lui te poti increde necondiționatu. Când vr'unu negustoru voiesce să transporteze marfe în Chiva și Bochara, o încredințea fără nici unu scrupulu chirgisilor.

De când rusii au nimicitu pentru totdeuna órdele turcomane, cari amenințau siguritatea publica pe deșerturi pâna la ținuturile nordice ale Aralului, de atunci chirgisii duc negustori'a în línisce, de atunce acolo este siguritate publica.

Chirgisii sânt mohamedani, dar au unu naturelu móle și blându; femeile umbla totdeuna fără velu și sânt fórte destere în calaritu. Ilustrațiunea din nr. presinte înfașeaza o mirésa chirgisa, calarindu la chibit'a logodnicului ei.

Cununi'a se face fórte iute și simplu, dupa care mirés'a se urca pe unu calu împodobitu frumosu. Mirés'a e îmbracata în hain'a cea mai frumoasa, cusuta cu auru și brodata cu fire.

Mirele, care asemenea e îmbracatu pomposu, ține frélul calului, și astfel își conduce mirés'a la chibit'a sa. Mam'a miresei isi însoțesce fiic'a pe jos. I. H.

Literatura si arte.

Di Iosif Sterca Sîlutiu a scosu de sub tipariu partea a trei'a din „Memoriul“ seu, care e continuarea scrierii înitulate: „O lacrima ferbinte“. În acést a, autorul face critic'a biografiei lui Șaguna, scrisa de dl Nicolae Popea și combate mai multe din aserțiunile aceleia, dar totodata ne povesteste și o mulțime de episoade interesante și înca necunoscute din istori'a nostra moderna.

„Amvonul“, foia din sfer'a elocinției sacre, redactata de dl Iustin Popfii, a aparutu, cuprindendu mai multe predice și alte lucrări, tôte de redactorul. Numele redactorului-autoru este mai bine cunoscutu pe acestu terenu, decât. să fia necesaru a recomandâ întreprinderea sa atențiunii onorab. publicu. Acésta întreprindere, precum se scie, nici nu e nóua, ci numai continuarea unei lucrări începute mai de multi ani, care înse mai târziu s'a suspendatu pe câtiva ani. Înse. nămu numai atâta, că banii de prenumerațiune sürt a se tramite la redactorul în Leta-mare în comitatul Biharia. Pretiul de prenumerațiune pe unu anu este 6 fl.

„Rumänische Kunst-Dichtungen“. Sub acestu titlu a aparutu la Löw, Gerula et comp. în Brașov o broșura de poesii române, traduse în limb'a gerinana de dl Theocarul Alexi. În cât frunzariramu cu grab'a acésta scriere, veduramu că dl traducatoru și-a încelplinitu cu multu succesu însarcinarea. Pretiul unui exemplaru e 1 fl.

Di dr. Vasiliu Lucacu, profesoru de religiunea gr. c. și de limb'a și literatur'a româna în gimnasiul din Satu-mare, publica invitare de prenumerațiune la lucrarea sa întiulata: „Instituțiuni filosofie“, la a căror compunere s'a servitu de principiile propuse în enciclic'a lui pap'a Leon XIII din 4 august 1879. Lucrarea va eși în broșure de câte 5 côle tiparite, fia-care va costâ 60 cr., cu totul vor fi 12—14, prim'a va aparé în lua'a lui martie.

„Mirés'a morméntului“ — seu „Logoditiia fără voia“ e titlul unei novele traduse de N. C., aparuta la Bucuresci, care se afla de vênđare în librari'a Nicolae I. Ciurcu în Brașov. Pretiul unui exemplaru este 25 cr.

„Cocoșul roșu“, foi'a umoristica a dlui Iosif Pușcariu în Brașov, va reaparé dela anul nou și va eși în tóta duminec'a. Pretiul de prenumerațiune pe unu anu e 5 fl.

„Gazet'a Transilvaniei“ dela anul nou va eși de trei ori pe septemâna, fără urcarea pretiului de prenumerațiune. Astfel avându deja două diuare, cari aparu de trei ori pe septemâna, încetul cu încetul ne apropiâmu de realisarea dorinței de a puté avé și vr' unu diuaru de tôte zilele.

Doúe piese nóue se represintara de curénd la teatrul naționalu din Bucuresci, una: „Hatmanul Draganu“ de dl Fr. Damé a avutu unu succesu de mijlocu, a două de dl Marianu și întitulata: „Dupa despartenia“ n'a mulțamitu așteptarea. Autorii ambelor și-au reluat lucrările, spre a mai face corecture în ele.

Musicalie nóue. La Táborzky și Parsch în Budapesta a aparutu: „Betét-dalok“ Makróczy János „A becsület szegénye“ czimü népszimnűvéhez de E. P. Pretiul 1 fl.

Biserica si scóla.

Gimnasiul din Beiușu. *Ratiociniu publicu.* (Continuare.) În favórea fondului gimnasiului din Beiușu au mai subscrisu și platitu urmatorii domni: Rmul D. Simeon Bica prot. gr. or. în Oradea-mare 5 fl., Rmul D. Gavril Neteu prot. gr. or. în Oradea-mare 2 fl., MOD. Mihail Ditu par. gr. c. în Oradea-mare 5 fl., MOD.

Teodor Filipu prot. în Felső-Lugos 5 fl., D. Gavril Páll învețatoru gr. c. 2 fl. 50 cr., D. Iuliu Filimon clericu 2 fl. 50 cr., D. Georgiu Mureșanu clericu 1 fl., D. Ioan Hodoreanu clericu 2 fl., D. Sabinu Coroianu clericu 3 fl., D. Teodor Erdélyi clericu abs. 2 fl., D. Georgiu Tulvanu oficialu 4 fl., OD. Stefan Szádi preotu gr. c. în Bația 5 fl., D. Vilhelm Glatz 1 fl., MOD. Samuil Szabó par. în Cordeu 4 fl., D. Demetriu M. Chișu cand. de advocatu 4 fl., OD. Pavel Bode preotu gr. or. în Alpariu 2 fl., Sp. D. Aloisiu Nyistor subjuđe administ. în Ugra 2 fl., OD. Vasiliu Abrudanu par. gr. c. în Grosi 2 fl., OD. Ioan Vessa par. gr. or. în Kis-Jenő 2 fl. 50 cr., MOD. Augustin Pelle par. gr. c. în Pomi 2 fl., la olalta: 60 fl. 50 cr. Cu totul pâna acum 600 fl. 50 cr. Sumele memorate sânt oferite pentru fia-care anu în decursu de patru ani. (Va urmă.) *Silviu Reșeu.*

Multumita. Subscriii își țin de cea mai placuta datorintia a esprime viu'a multumita și recunoscintia dómnei Maria Bonyi nascuta Szabó, pentru donul datu bisericeii nóstre cu ocasiunea serbatorilor mai de aprópe, în unu rëndu de *vestminte preotiesci* elegante și corespundetóre scopului. Fapt'a se lauda pe sine. De s'aru aflá cât mai multi asemenea creștini iubitori de bisericea sa. În numele antistiei bisericesci gr. c. române de Várad-Olaszi: Nicolau Marcușu preotu și Gavril Trifa curatoru.

Dieces'a Aradului. *Dl Ioan Popu*, din Carpesciulmare în Biharia, s'a alesu preotu în comun'a Ghiroda, lângá Timișóra.

C e e n o u ?

Anu nou fericitu! Acésta salutare resuna adi în tóte părțile locuite de români; nici noi nu putemu sê 'ncepemu dar acésta rubrica altfel, decât dorindu onorab. nostru publicu cetitoru anu nou fericitu! Deie a *Totu-puternicul*, ca anul viitoru sê fia mai bunu pentru noi românii din aceste țeri; unu anu mai bunu decât cum fure cei în urma trecuti! Dar ca dorintia acést'a sê se póta realizá, fia-care fiu al națiunii trebue sê fia în continuu la înnalțimea misiunii sale, fia-care sê lucreze, fia-care sê-si faca dator'ia! La lucru dar, frati români, și atunci viitorul nostru va fi asigurat!

Regin'a Elisabeta, precum se scie, a voitu sê mérga la vênátóre în Irlanda, unde a și esarendatu unu castelu. Înse în urmarea tulburárilor ivite acolo mai târđiu Maj. Sa renunciá la planul acesta, de și fu asigurata, că nu va avé nici o neplacere, și hotari sê mérga în Englitera la vênátóre, și anume la Cheshire, aprópe de insula, nu departe de Chester. De acolo se vor face partii vênatoresci în Wales, unde se afla niște ținuturi multu mai frumóse decât cele din Irlanda. Niște munti innalti, lacuri admirabile, o vegetațiune abundanta, paduri frumóse, case curate, tóte se ntrunescu spre a dá acelui peisagiú unu coloritu cât se póte de romanticu.

Moștenitorul de tron Rudolf a tramisu miresei sale ca prezentu de Craciunu o diadema admirabila. Acést'a, unu capu-de-opera al artei, s'a facutu într'unu atelieru din Viena al unui juvelieru, și e compusa din briliante de focu raru și din perle de rosa de colóre și frumsetia admirabila. Petrile scumpe forméza niște arabescuri și panglice legate cu gustu în cununa. Perlele de rose sânt comperate dintre juvaerele reginei Isabela de Spania, care le vënduse înainte cu câțiva ani la Paris. Cununi'a s'a amáuat pe aprilé.

Mod'a. Toaletele de strada actualminte sânt simple și de colóre închisa. Pentru femeile tinere este cu chic costumul de gustu englesu, care se compune mai ales din cutare stofa mai grea neteda séu vargata. Este interesantu în acésta toaleta, că nasturii spacelului și ai paletótului se provedu cu monogramele respectivei dame. De multe ori gulerul și manchetele se cöse cu

fire de auru. Spacelul-tricót asemenea se póta multu, care este recomandabilu mai ales damelor cu talia frumósa. Stof'a per excellence a modei este acuma „peluche“, din care se afla de tóte colorile și din care se gatescu toalete întregi, mantile, juponuri. În toaletele de serata domnesce mod'a din secolu XVI, aceste rochii au niște códe lungi, cari se numescu „manteau de coeur“; stofele sânt de brocat greu, mestecatu cu peluche și mai cu séma cu Surrah Merveilleux. Acésta din urma stofa este mai placuta pentru toaletele de serate.

Carnevalu. *La Beclénu* senatul școlaru a datu dumineca la 9 l. c., unu balu în folosul școléi românesci locale.

Lupt'a cu lupul. În nóptea de 22 spre 23 nov., scrie „Románul“, Radu Ghila, din plas'a Amaradii, în apropiarea Craiovei comun'a Godeni, pe la mediul nopții aude unu șgomotu ce faceau oile sale în curte. El cređendu, că este vre-unu facatoru de rele, iésa cu precauțiune sê prinđa pe hoțu. Când ajunge la oile sale care se gramadise tóte la unu locu, vede una resturnata jos, și la momentu unu lupu sare peste gardu. Cu o repedițiune mare, el apucá pe lupu de piciórele din napoi, și luptându-se, îl trage jos ținându-l cu putere pâna când nevést'a sa Nița, vine cu securea și-i dá lovituri mortale în capu. Lupul a remasu mortu cu capul sdrobitu; dar și ei améndoi au remasu muscati de acésta selbatica fiéra. *Dl Hristescu* doctorul plasei, s'a transportatu imediatu, și spune că mușcaturile nu sânt periculoze.

Necrologu. *Franciscu Maga*, fostu notaru comunalu în Cerneceazu lângá Timișóra, a încetatu din viația la 1 jan.

Sciri șcurte. Pentru *Hodosiu*, despartéméntul VI al Asociațiunii transilvane, va ținé parastasu la Deva în 1/13 januarie. — *La Sibiu* s'a redeschisu casin'a romána, care încetase înainte cu câțiva ani; președintele ei este *dI Parteniu Cosma*. — *Bancnotele de 10 fl.* date de curénd în circulațiune, nu pré placu publicului, căci nu sânt frumóse, dar își perdu și colóreá vêneta. — *Maj. Sa regele*, dupa cum spune unu diuariu ungurescu, cetesce memoriile lui *Kossuth*, din cari în septemán'a trecuta a aparutu tomul al doile. — *Hadji Loja*, carele precum se scie e internatu la Theresienstadt, a învețatu acolo croitori'a și își face énsusi vestmintele. — *La Lugosiu*, dupa cum se scrie diuarielor unguresci, s'a serbatu cu mare bucuria întrunirea comitatelor Carașu-Severin. — *Diuariul „Függetlenség“* al lui *Verhovay* în Budapesta de odata a fost suprinsu de cătra procurorul regescu cu patru procese de presse.

Sciri din Románi'a. *Domnul si Dómn'a* în timpul sântelor serbatori nu primira în audientia. — *Principiele Urusof*, ministru plenipotentiaru al Rusiei la curtea romána, a sositu în septemán'a trecuta la Bucuresci. — *La Iasi* a muritu o femeia în etate de 120 ani. — *Comisiunea dunaréna* a ținutu ultim'a ședinția la 3 januarie și a admisu în principiu crearea unei comisiuni micste și presidarea permanenta a acestei comisiuni de cătra Austri'a. — *Iepurii* abunda pe piati'a Bucurescilor estu-timpu mai multu decât ori când; se dice, scrie „Bin. Publ.“, că sânt bantuiti de versatu și că ómenii i prindu pe câmpu ne mai fiindu în stare sê fuga. — *Marti'a trecuta* Domnitorul a visitatu fabric'a de cismaria și efecte militare a dlor *Mandrea* și *Manoach*. — *Parti'a conservátóre* a alesu de capu al ei, în locul repausatului *Manolachi Costachi*, pe *dI Lascaru Catargi*, carele a fost președintele cabinetului înainte de *dI I. C. Bratianu*. — *Marele duce de Saxonia* a oferatu Domnitorului României marea cruce a ordinului mare-ducalu „Soimul-albu“. — *Domnul* primu luni în audientia oficiala pe ministru plenipotentiaru și trami-

sul extraordinar al Rusiei, principele Urusoff, ier marti pe Rhazis, ministrul plenipotențiaru al Greciei, cari isi presintara scrisorile lor de acreditare.

Sciri straine. *Blanqui*, renumitul revoluționar francesu, mortu la 1 januarie, a fost înmormântatu cu mare pompa, asistându o mulțime imensa, între alții și Rochefort. — *Imperatul Rusiei* a tramisu monseniorului Jacobini marea cruce cu diamante a ordinului St. Alesandru-Newski. — *In Franci'a* efectivul armatei permanente a fost ficsatu la cifr'a de 498,497 omeni pentru anul 1881. — *Parlamentul Engliterei* s'a deschisu și 'n debaterile adresei a luat cuventul Beaconsfield, criticându foarte aspru politic'a guvernului.

Feliurite.

Lumin'a electrica și florile. Doctorul Siemens din Londra a cititu Societății inginerilor unu memoriu, din care o parte este consacrata unor amenunte interesante asupra aplicației luminei electrice in orticultura. Autorul areta că experientțele sale l'au adusu la conclusia că lumin'a electrica produce materie coloranta seu clorofilul in foile plantelor, neutralisêza efectele înghețurilor nopturne și grabesce desvoltarea și còcerea pòmelor la aerul liberu. Se pare că in timpul unor scurte periòde, plantele nu ceru unu intervalu de odihna in cele 24 de ore, dar că facu noi și mari progrese deca, supuse diu'a la lumin'a sòrelui, sùnt espuse nôptea și la lumina electrica. Aceste observări asupra combinației luminei electrice, concorda cu ale doctorului Șubelar, din Cristiania, care a gasitu, ca resultatu al unor experientțe facute in nordul Europei, in timpul unei veri polare, că plantele cresc in într'unu modu necontenitu, dau flori mai stralucite, mai mari și fructe mai aromatice, de cât sub influinț'a alternativa a luminei și întunericului. Doctorul Siemens recunoscându, că sub influinț'a luminei electrice, plantele potu suferi caldur'a artificiale a serelor, radicata la cel mai înaltu gradu, crede că se potu asemenea silii într'o sêra luminata electricu și că orticultorii potu obține cu chipul acesta fructe cu unu gustu deliciosu și flori foarte stralucite, fără ajutorul luminei solare. Apoi doctorul Siemens și-a pusu acêsta întrebare interesanta : care este partea rațelor constituindu lumin'a alba, care lucrêza cu eficacitate pentru a produce clorofilul și fibrele lemnoșe ale plantelor? Care este, din contra, aceea care lucrêza pentru a desvoltâ maturitatea fructelor? Pentru scopul acesta el se pregatesce să imparta spectrul solaru c'o puternica lumina electrica la niște plante de acelasi fel, cari se vor espune în serii la influinț'a rașianta a părților spectrului, dându într'o parte lumina și din cealalta caldura. S'au facutu câteva experientțe de felul acesta cu lumin'a sòrelui, dar nu s'au pututu obține rezultate definitive, căci periòdele de timpu cât se putea ține neclintitu spectrul solaru, in acelasi locu, erau pré scurte pentru ca electele produse asupra vegetației să aiba unu caracteru hotaritu. Dar cu lumina electrica acelasi spectru se va puté mântine, fără înterrumpere, in timpul unui lungu șiru de zile.

Numerul evreilor de pe globu. „New-York Journal of commerce“ publica o statistica dupa care numerul evreilor de pe globu ar fi de 7 milioane. Iêta cum se repartêse : Austri'a, 1.475,000; Franci'a, 50,000; Germâni'a, 512,000; Rusi'a, 2.621,000; Români'a, 400,000; Olanda, 70,000; Itali'a, 35,000; Spani'a și Portugali'a, 4 mii; Svedi'a și Norvegi'a, 2000; Angli'a, 60,000; Turci'a, 100,000; Statele-Unite, 500,000. În Asi'a sùnt 200,000; in Africa sùnt cam 100,000.

Ghicitura de șacu de Ioan Dudulescu.

Ce-	ta-	re-	visu	fru-	ce	al	cutu,
ra	Ce-	riu	rò	à	nas-	mosu	si
par-	ca-	fi	nam	dul-	De	Se-	tte-
re	tu-mi	Cat	ce	ta	flò	iu-	al
in	de-	de	ah!	bitu;	lu	ri	re
fle-	ce-	ventu.	vòru	ori-	tu-	tie-	mai
in	Lyeu	ce	mentu,	me-	A-	scump	
pla-	Sa-	fi	le	ba-	pa-	va-	rei

Se pòte deslegâ dupa saritur'a calului.

Terminul de deslegare e 24 januarie. Ca totde-una, și de asta-data se va sorti o carte între deslegatori.

Deslegarea logogrifului din nr. 94: „Ladi, Ababdeh, Deluc, Ithaca, Salomis, Leontina, Alesandru, Unguri, Viborg, Andujar, Idaho, Dampierre, Alibeg“. Literele inițiale, cetite de sus in jos, dau numele „Ladislau Vaida“; cele finale, cetite de jos in sus, dau numele: „Georgiu Asachi“.

Bine l'au deslegatu dòmnele și domnișòrele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Anastasia Borca, Elisabeta Groch, Iosefina Popescu, Zoe Dimbu, Maria Valeanu, Agapia Cristurianu, Aurelia Popu, Nina Popescu, Iulia Crișanu, Eufemia Micșunescu, Amalia Popovicu.

Premiul l'a câștigatu dșòr'a Eufemia Micșunescu.

Rogâmu pe onorab. nostri abonanti a-si rennoi de timpuriu abonamintele, ca astfel să nu se înterrumpa espedarea foii.

Cei ce nu voiescu să mai aiba fòi'a nôstra, sùnt rugati a ne innapoiâ nrl presinte.

Cei ce vor ține fòi'a, și in septemân'a acêsta nu ni vor tramite pretiul de prenumerațiune, vor primi dela noi bilete de rambursa postala, — căci **pe creditu nu putem espedâ fòi'a nimeniua.**

Cu asta ocașiune oferimu pentru abonanti „Familiei“ urmatòrele favoruri extraordinare: Din scrierile redactorului acestei foi potu sê-si comande cu pretfuri foarte reduse aceste: „Ranele Națiunii“ romanu in 3 tomuri, in locu de 3 fl. — 90 cr. „Selavul Amurului“ romanu in 3 tomuri, in locu de 3 fl. — 1 fl. „Novele“, trei tomuri, tomul primu și al doile, in locu de cu câte 1 fl. — cu câte 40 cr.; tomul al treile, in locu de 1 fl. — 25 cr. „Poesii“, in locu de 1 fl. — 50 cr. „Mirêsa pentru mirêsa“, comediã in 3 acte, in locu de 1 fl. — 20 cr. Asemene se ofere: „De unde nu este rentòrcere“, romanu de Adrian Gabrielly, tradusu de Titu Budu, in locu de 1 fl. — 20 cr. Dintre tablouri, mai avemu portretul dlui Ion Bratianu, carele se pòte capetâ in locu de 1 fl. — cu 20 cr. Colectantii cari aduna 5 abonanti, capeta unu esemplaru, al șesele, gratuitu.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru: **IOSIF VULCANU.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollòsy in Oradea-mare. 1881. Strad'a principala nr. 274.